

**МІЖ ЛІТЕРАТУРНОЮ БІОГРАФІЄЮ
ТА БІОГРАФІЧНИМ РОМАНОМ
(на матеріалі романів Д. Лоджа “Автора, автора”
та “Людина багатьох талантів”)**

Оксана Узлова

*Київський національний лінгвістичний університет,
ул. Велика Васильківська, 73, Київ, 03680, Україна;
e-mail: svitlit1@gmail.com*

Розглянуто романи Д. Лоджа “Автора, автора” і “Людина багатьох талантів” у контексті їхньої приналежності до субжанру “письменник як герой”, а також визначити механізми функціонування жанру біографічного роману в досліджуваних текстах через аналіз паратекстів, нарративних технік та шляхів поєднання факту і вигадки в межах художнього тексту.

Ключові слова: Девід Лодж, літературна біографія, біографічний роман, субжанр “письменник як герой”, патографія.

Сучасний англійський письменник Девід Лодж належить до практиків художнього слова, яким удається успішно поєднувати одразу декілька іпостасей – романіста, драматурга, телесценариста, критика та теоретика літератури. Попри наявність численних досліджень творчого доробку Д. Лоджа, поетикальні особливості останніх п’яти романів письменника – “Терапія” (1995), “Думає” (2001), “Автора, автора” (2004), “Глухота як вирок” (2008), “Людина багатьох талантів” (2011) – досі не осмислені повною мірою. Зарубіжні літературознавці (Б. Бергонзі, М. Тодд, М. Гох, Є. Бйорк, А. Квінн, Х. Ментел, Л. Ленер, Ф. Холмс, Дж. Меллорс та інші) звертаються до творів автора, написаних у період 1960–1984 рр., розглядаючи їх переважно як складний симбіоз художнього та літературно-критичного дискурсів.

Об’єктом дослідження більшості пострадянських (зокрема, українських) науковців виявляються окремі аспекти поетики університетсько-філологічної трилогії письменника (О. Т. Бандровська, О. М. Люксембург, В. І. Новіков, Н. О. Соловйова, О. Ю. Масляєва, В. В. Хорольський, О. Г. Сидорова, О. А. Толстих) та деякі положення його історико-теоретичних праць, що розкривають стан західного літературного процесу останніх десятиліть ХХ ст. (І. П. Ільїн, Н. Г. Владімірова, І. В. Кабанова, В. В. Струков, Я. Ю. Муратова). Відтак, комплексне дослідження останніх за часом написання творів Д. Лоджа залишається одним із нагальних завдань сучасної англістики і зумовлює актуальність теми нашої розвідки.

Твори “Автора, автора” та “Людина багатьох талантів”, в основу яких покладено біографії Генрі Джеймса та Герберта Уеллса відповідно, – своєрідний “поворот гвинта”

у творчості письменника, відомого переважно завдяки своїм так званим “католицьким” та університетським романам.

Сьогодні зарубіжні теоретики виявляють неабияке зацікавлення проблемою модифікації жанру біографії, а також причинами його надзвичайної популярності серед сучасних письменників. Значна частина західних науковців розглядає розвиток біографічного жанру в його історичній перспективі (Л. Едел, Р. Елман, П. Кендал, Р. Холмс), залишаючи поза увагою вплив ідей постмодернізму. Інша група дослідників, навпаки, звертається виключно до тих трансформацій біографії, що відповідають критеріям постмодерністської біографічної металітератури, яка виявляється відгалуженням історіографічної металітератури. Т. Іглтон, Б. Макхейл, С. Ментон, М. Розетт, Л. Хатчен сприймають нові модифікації біографії, насамперед, як постмодерністські тексти, не приділяючи достатньої уваги їхній біографічній складовій частині. Проте, сьогодні з'являється дедалі більше досліджень, де синтезуються обидва підходи (М. Данова, Дж. Кінер, К. Каплан, М. Саундер, І. Шаберт).

Зі свого боку, вітчизняні та російські вчені займаються переважно проблемами визначення етапів становлення та основних рис як біографії в цілому, так і художньої біографії, зокрема (С. Аверінцев, О. Валевський, О. Галич, Д. Жуков, О. Дацюк, Т. Павлова, Г. Померанцева, Т. Потніцева, В. Чишко). Окремі роботи присвячено жанровостильовим особливостям художньої біографії (І. Акіншина, Н. Ігнатів, І. Савченко), наративним стратегіям художньої біографічної прози (О. Петрусь, Т. Черкашина) та деяким теоретичним і практичним проблемам функціонування літературної біографії (І. Данильченко, Л. Мороз). Сучасні модифікації жанру біографії досліджувалися в роботах Г. Колесник та О. Шубіної. Проте, незважаючи на наявність значної кількості теоретичних праць, присвячених цій проблемі, можемо констатувати відсутність єдиного понятійного поля, оскільки найяскравіше дискусійність питання про створення таксономії всередині самого жанру біографії проявляється в непорядкованості термінологічного апарату. Сьогодні на позначення текстів, у яких поєднано фактуальність та фікціональність, використовують поняття “історіографічна метапроза” (Л. Хатчен), “фікціональна біографія” (І. Шаберт), “біофікціональність” (К. Каплан, М. Міддек, В. Х'юбер), “фікціональна мета біографія” (Е. Наннінг), “біо(гра)фікціональність” (М. Данова), “біографічний роман” (Д. Лодж), “художня біографія” (Д. Керстен), “архівний роман” (С. Кін). Зауважимо, що, на відміну від вітчизняних, більшість західних теоретиків розмежовують художні біографії (*biographical fictions / fictional biographies*) та біографічні романи (*biographical novel*). Д. Лодж визначає жанр своїх творів “Автора, автора” та “Людина багатьох талантів” саме як “біографічний роман” – “роман, в основі якого реальна людина та її справжні історії, що творчо переосмислюються шляхом використання романних технік для репрезентації радше суб'єктивного, ніж об'єктивного, дискурс, підтверджений доказами” (тут і далі переклад мій – О. У.) [7, с. 8]. Посутньо, що західні критики та письменники неодноразово закидали Д. Лоджу надмірну теоретизацію та прив'язаність його текстів до реальних документів і, як наслідок, відносили романи “Автора, автора” та “Людина багатьох талантів” до жанру літературної біографії (А. Холлінгарст, М. Данова тощо). Безперечно, біографія містить не лише опис життя конкретно-історичної особи, яке є невід'ємним від справжніх документів і подій свого

часу, але й їхні потрактування, що віддзеркалюють соціокультурні та естетичні уявлення епохи, яку представляє інтерпретатор, а, разом із тим, і його індивідуальні риси. Зі свого боку, біографічний роман також наближений до реального життя, проте, його художні параметри зорієнтовані не на фактаж, а на художню уяву як автора, так і реципієнта. Метою нашої розвідки є спроба довести домінуючу роль художнього компоненту над фактуальним у досліджуваних романах Д. Лоджа шляхом аналізу сукупності наративних, дискурсивних та естетичних параметрів художнього тексту.

Різновидом художньої біографії є літературна біографія, тобто життєпис письменника. У сучасному літературознавстві цей піджанр існує під назвою “письменник як герой” (П. Франссен, Т. Хонселаарс тощо). Той факт, що в центрі романів Д. Лоджа “Автора, автора” та “Людина багатьох талантів” перебувають постаті літераторів Генрі Джеймса та Герберта Уеллса, дозволяє визначити їх як такі, що належать до субжанру “письменник як герой”. Вибухова популярність цього субжанру може вважатися, з одного боку, даниною епосі інтертекстуальності, де життя будь-якої особистості, тим паче, письменника, розглядається, насамперед, як текст, типологічно подібний до літературного, який наступне покоління письменників може використовувати як прецедентний текст для своїх творів. З іншого боку, така популярність може вважатися наслідком втоми від ідей, щонайменше, постструктуралізму, з проголошеною Р. Бартом “смертю автора”, і своєрідним намаганням повернути останнього на літературну арену, що у випадку Д. Лоджа реалізується навіть у назві роману “Автора, автора”. Використання сучасними письменниками постатей своїх видатних попередників – це водночас і спроба увіковічнити, вберегти себе від “смерті суб’єкта”, і можливість надати біографічному тексту додатковий вимір, перетворивши його на плідний творчий діалог двох митців, а, відтак, і двох культурних епох. У британській літературі цей фактор підсилюється нерозривним зв’язком постмодернізму з багатовіковою національною культурною традицією. Подібно до Н. Саррот, Д. Лодж вважає популярність біографічного, історичного та документального письма “симптомом зникаючої віри чи втрати впевненості у силі суто фікціонального наративу” [7, с. 9–10]. До культурного Д. Лодж додає також моральний чинник, протиставляючи стабільність ХІХ ст., де автор і читачі мали спільні уявлення та ідеали, релятивістському і мультикультурному сьогоденню, маркованому відсутністю спільної системи цінностей та рівноправним співіснуванням різних етичних систем, що посутньо ускладнює задачі, які ставить перед собою автор художнього тексту [7, с. 21]. Разом з тим, не можна недооцінювати вплив, який справили на популярність субжанру “письменник як герой” коди масової культури, з її одержимістю приватним життям публічних людей.

Онтологічна гібридність досліджуваних романів Д. Лоджа підкреслюється наявними у них численними паратекстами, що відрізняються полісемією. Назва “Автора, автора” буквально відсилає до вигуків глядачів театральної вистави, які запрошують автора п’єси на уклін. Цю саму ідею репрезентує ілюстрація на обкладинці перших видань роману. Дивлячись на назву та графічне зображення Джеймса на обкладинці, реципієнт може подумати, що у творі йдеться про успішного автора, якому віддають належне вигуком, винесеним у заголовок тексту. Єдиним, що може збентежити допитливого читача, виявляється брак у цьому вигуку окличного знака. Натомість, сам

роман, у центрі якого неуспішна кар'єра Джеймса-драматурга, якого після показу п'єси "Гай Дозвіль" зустрічають свистом та відвертим осудом, демонструє оманливий та іронічний характер його назви. Повторення субстантиву також підкреслює нерозривність зв'язку пари біограф – герой біографічного роману. Двокомпонентна назва може вказувати на присутність фігури автора в тексті. На підтвердження цієї думки слугує не лише той факт, що Генрі Джеймса часто називають "письменником для письменників" (*a writer's writer*), але й наявність авторського коментаря на початку та наприкінці роману, а також використання Я-нарації, що в фінальному епізоді перериває канонічну для біографічного жанру оповідь від третьої особи. Оскільки в основу сюжету роману покладено дружбу та конкуренцію Джеймса з ілюстратором і письменником Джорджем дю Мор'є, чий біографії присвячена чільна частина тексту, його назву можна інтерпретувати, зокрема, як натяк на існування двох паралельних сюжетних ліній. На цей факт вказує також наявність двох епіграфів, один з яких є цитатою з твору Генрі Джеймса, а інший – з тексту Фелікса Мошелеса, присвяченого дю Мор'є. Крім того, назва досліджуваного роману є своєрідним метатекстуальним засобом, що підкреслює природу авторства: "Повторення слова (я відчув у цьому блейківський ритм – "Автор, автор, яскраво горить...") виражає одержимість та всепоглинаючу відданість письменників на кшталт Джеймса своєму мистецтву" [7, с. 58].

Амбівалентність назви "Людина багатьох талантів" ("A Man of Parts") розкривається вже в першому епіграфі до роману, де наводиться визначення слова "parts": 1) особисті здібності та таланти; 2) скорочено від "private parts" (статеві органи) [6, с. 1]. Твір, присвячений біографії Герберта Уеллса, виявляється для письменника своєрідною "роботою над помилками". Даючи оцінку роману "Автора, автора", критики неодноразово закидали Д. Лоджу створення тексту про асексуального, апатичного Джеймса-інтроверта, тексту, насамперед, про літературу і письменника, своєрідну суміш літературної біографії та фахової критики. Ніби намагаючись уберегтися від подібних звинувачень, вже в паратекстах до твору "Людина багатьох талантів" автор експліцитно натякає, що йтиметься про протагоніста як про автора наукової фантастики, чії ідеї значно випереджали свій час, та як про чоловіка, схильного до поліамурних стосунків.

У передмовях до обох романів Д. Лодж, замість використання традиційного кліше "усі персонажі та події вигадані", акцентує увагу на гібридній природі своїх текстів, наголошуючи, що усі персонажі були реальними людьми, а цитати з їхніх творів, щоденників, листів тощо – справжні. Зауважимо, що в передмові до роману "Людина багатьох талантів" дослівно дублюються кілька фраз із передмови до роману "Автора, Автора": "Майже все, що відбувається в цій історії, основане на фактичних джерелах" [5, с. 1; 6, с. 1]. "Проте, я використав авторське право на репрезентацію того, що вони думали, почували, говорили, і вигадав деякі обставини, які не зафіксувала історія" [5, с. 1; 6, с. 1]. Перша теза вказує на правдивість та достовірність описуваних подій, тоді як друге твердження підкреслює їхню фікціональну природу. Симптоматично, що, говорячи про події, основані на реальних фактах, у романі "Людина багатьох талантів" автор свідомо зазначає, що використовує слово "основані" у значенні "невід'ємні від" і "поєднані з", тоді як у передмові до роману "Автора, автора" він безапеляційного заявляє: "Отже, ця книга – роман, і структурована, як роман. Вона починається з кінця

історії, чи майже з кінця, потім повертається до початку, прокладає собі шлях до середини і знову повертається до кінця, який і є початком...” [6, с. 1; 5, с. 1]. Отже, Д. Лодж підкреслює, що руйнування канонічних лінійних зв'язків робить його романи якісно відмінними від біографії, хоча, варто зауважити, що світовій літературі відомі суто біографічні тексти, в яких порушено хронологічну послідовність. Останніми паратекстами до обох романів є зазвичай непритаманні художнім текстам авторські примітки, або “авторські примітки тощо” (*acknowledgement, etc*), як у романі “Автора, автора”, де Д. Лодж наводить детальний перелік документальних свідчень, що склали фактуальну базу його текстів. Їхня основна функція полягає в підтвердженні інформації про достовірність описуваних подій, поданої автором у передтекстах: “Я хотів показати, як мало я вигидав, зізнавшись, що саме я вигидав” [7, с. 23].

Як і було обіцяно в передмові, романи “Автора, автора” та “Людина багатьох талантів” мають доволі специфічну, проте, майже однакову структуру. Художнім обрамленням обох творів стають написані в теперішньому часі історії останньої хвороби і, як наслідок, смерті протагоністів, що вкотре підкреслює жанрову гібридність романів через часткове наближення їх до патографії, субжанру, до якого належать тексти, в основу сюжету яких покладено перебіг хвороби, або історію хвороби та одужання. На початку романів автор дає читачеві фонові знання, знайомлячи його з основними фактами біографії протагоністів та вводячи у контекст епохи. У цих епізодах хворобу персонажів зображено на тлі переламних історичних подій. Герберт Уеллс помирає наприкінці Другої світової війни, а смерть Генрі Джеймса протиставляється тисячам смертей звичайних солдат у Першій світовій війні: “<...> драма його помирання неминуче виявляється більш яскравою і більше зачіпає їх, ніж різанина у Фландрії, оскільки відбувається прямо у них на очах” [5, с. 4]. Така інтерпретація подій не лише свідчить на користь залучення ідей постмодернізму з його тяжінням до індивідуальних історій на протигагу макроісторіям, але й підкреслює схильність субжанру “письменник як герой” безпосередньо до героїзації постаті митця. У романі “Автора, автора” цей ефект підсилюється згадкою про нетривалу участь Генрі Джеймса у бойових діях.

Крім того, завдяки використанню художнього обрамлення Д. Лодж отримує змогу ввести в роман додаткові “точки зору”. Хвороба протагоністів сприймається насамперед з позиції другорядних персонажів: родичів, прислуги, секретарки Джеймса тощо. У цьому сенсі репрезентативною виявляється також драматична сцена після прем'єри п'єси “Гай Домвіль”. Замість рецепції події протагоністом, який пропустив власний дебют, читачеві пропонується множинність перспектив. У квадратних дужках наведено оціночні судження глядачів та безпосередніх учасників вистави, а оповідач інтенційно підкреслює зміну наративної перспективи: “Доки ця історія, його історія, з її обмеженою точкою зору, розвивалася, інші споріднені історії тривали, інші точки зору були залучені до гри, у той самий час, паралельно, у дужках, як вони є” [5, с. 231]. Використання внутрішньої множинної фокалізації не лише компенсує прогалину у знаннях протагоніста, але й створює повноцінну картину зображуваних подій. Така стратегія вказує на активне залучення романних технік, що підкреслюють фікціональну, а не документальну природу лоджівського тексту.

Проте, домінантна роль у обох романах відведена свідомості протагоністів. У

романі “Автора, автора” Д. Лодж приписує Генрі Джеймсу вислів “Свідомість – моя релігія” [5, с. 176]. І хоча фраза, яка ніде не задокументована, апіорі не може належати письменникові, що виступає в ролі протагоніста, її використання легко пояснюється зацікавленням самого Д. Лоджа проблемами функціонування авторської свідомості та її відображення в художньому тексті. Цю тему британський письменник і літературознавець активно розробляє у збірці критичних есе “Свідомість і роман” та романі “Думає”, зокрема, на прикладі творчості Генрі Джеймса. Дещо іншою виявляється актуалізація зазначеної проблеми, як, власне, і реалізація нарративних стратегій у романі “Людина багатьох талантів”. Якщо про важливі події з життя Джеймса реципієнт довідується переважно від всезнаючого наратора та другорядних персонажів, то про Уеллса читач чимало дізнається від самого Уеллса, оскільки обрамлення до роману написане в формі інтерв’ю, де поінформованим інтерв’юером виступає свідомість літнього і вже досвідченого письменника-фантаста. Проте, внутрішній діалог, у якому увага фокусується на невідповідності ідеалів Уеллса його вчинкам, так і не отримує логічного завершення.

Незважаючи на той факт, що Д. Лодж вдається до численних експериментів із використання “точок зору”, він не намагається привласнити чи імітувати стиль Генрі Джеймса або Герберта Уеллса. Всі цитати із творів письменників-протагоністів виділяються курсивом, що зайвий раз підкреслює гетерогенність романів “Автора, автора” та “Людина багатьох талантів”.

Крім того, Д. Лоджу вдається утримувати баланс між біографією та художнім твором, зокрема, завдяки тому, що його наратор постійно маркує свою присутність у текстах, або експліцитно демонструючи знання майбутніх подій, або вживаючи модальні прислівники на кшталт “мабуть”, “можливо”, “ймовірно” (*perhaps, probably*). Використання подібних стратегій вказує на гібридність жанру, оскільки біограф, а, тим паче, автор, не може знати усього, і, як наслідок, змушений робити припущення і фантазувати. У романі “Автора, автора” неможливість достеменно відтворити події з життя досліджуваної особистості підкреслюється ще й ставленням самого Джеймса до своїх гіпотетичних біографій. Свідомий щодо можливості написання біографічних текстів про нього, письменник за життя знищив переважну більшість кореспонденції, в якій містилася інформація, якимось пов’язана з його особистим життям, зокрема, і листування із письменницею Фенімор Вулсон.

Важливу роль у відмежуванні художніх текстів Д. Лоджа від біографії відіграють імена персонажів. Якщо в перших трьох абзацах роману “Автора, автора” ім’я протагоніста приховується від читача і замінюється невизначеним поняттям “автор”, занурюючи реципієнта в напружену атмосферу очікування, то в романі “Людина багатьох талантів” Д. Лодж уникає використання подібних стратегій. У творі, присвяченому Герберту Уеллсу, ім’я протагоніста майже завжди замінено аббревіатурою “HG”, подібно до Джеймса, який фігурує в романі як Генрі або “HJ”. Відмова від прізвища і, відтак, використання імені чи ініціалів, поширених у колах друзів, родичів та серед прислуги протагоністів, робить їх ближчими і зрозумілишими читачеві, а також ліквідує офіційну тональність, притаманну документальному стилю. Дізнавшись, що в опублікованому в “Гардіан” фрагменті роману “Автора, автора” молодший редактор самовільно змінив ім’я протагоніста “Генрі” на прізвище “Джеймс”, Д. Лодж зазначає: “Це надає дискурсу біографічного звучання, а саме цього ефекту я й намагався уникнути” [7, с. 82].

Художню природу досліджуваних текстів підкреслює також наявна в них автоінтертекстуальна складова частина. Йдеться не лише про дублювання окремих висловлювань у передмовях до романів, а й про включення Джеймса як маргінального персонажа у твір, присвячений Уеллсу, і навпаки. Наприклад, до роману “Людина багатьох талантів” інтегровано листування між двома вікторіанським письменниками, а ідея про їхні складні стосунки і неоднозначне ставлення до творчості один одного в кожному з романів презентується з точки зору його протагоніста.

Незважаючи на деякі відмінності у використанні художніх технік і на той факт, що в основу роману “Автора, автора” покладено подвійну біографію – Генрі Джеймса та Джорджа дю Мор’є, тоді, як роман “Людина багатьох талантів” виявляється абсолютно моноцентричним, обидва тексти балансують на межі літературної біографії та біографічного роману. Відтак, естетична рецепція тексту коливається між референційністю і фікціональністю. Проте, співвідношення експліцитних операторів жанрового ускладнення на кшталт документальних свідчень, (авто)інтертекстуальних елементів, дзеркальності та метадискурсу, а також варіювання наративних технік і порушення лінійної структури тексту вказують на приналежність творів “Автора, автора” та “Людина багатьох талантів” до жанру біографічного роману. А те, що в центрі сюжету опиняються фігури відомих письменників вікторіанської епохи дозволяє віднести досліджувані тексти до субжанру “письменник як герой”.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Колесник Г. Л. Модифікації жанру біографії у творчості Пітера Акройда : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. спец. : 10.01.04 “Література зарубіжних країн” / Г. Л. Колесник. – Київ, 2008. – 20 с.
2. Петрусь О. В. Особливості наративною стратегії в біографічній прозі Пітера Акройда : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. спец. 10.01.04 “Література зарубіжних країн” / О. В. Петрусь. – Дніпропетровськ, 2008. – 20 с.
3. Franssen P. The Author As Character: Representing Historical Writers in Western Literature / Paul Franssen, Ton Hoenselaars. – London : Fairleigh Dickinson University Press, 1999. – 313 p.
4. Kaplan C. Victoriana : Histories, Fictions, Criticism / Cora Kaplan. – Columbia University Press, 2007. – 264 p.
5. Lodge D. Author, Author / David Lodge. – London : Secker and Warburg, 2004. – 389 p.
6. Lodge D. A Man of Parts / David Lodge. – NY : Penguin, 2011. – 436 p.
7. Lodge D. The Year of Henry James or, Timing is All : the Story of a Novel. With other essays on the genesis, composition and reception of literary fiction / David Lodge. – London : Harvill Secker, 2006. – 352 p.

Стаття надійшла до редколегії 22.10.2013
Прийнята до друку 13.01.2014

**МЕЖДУ ЛИТЕРАТУРНОЙ БИОГРАФИЕЙ
И БИОГРАФИЧЕСКИМ РОМАНОМ**
(на материале романов Дэвида Лоджа “Автора, автора”
и “Человек многих талантов”)

Оксана Узлова

*Киевский национальный лингвистический университет,
ул. Большая Васильковская, 73, Киев, 03680, Украина;
e-mail: svitlit1@gmail.com*

Предпринята попытка рассмотреть романы Д. Лоджа “Автора, автора” и “Человек многих талантов” в контексте их принадлежности к субжанру “писатель как герой”, а также определить механизмы функционирования жанра биографического романа в исследуемых текстах путём анализа паратекстов, нарративных техник и методов сочетания факта и вымысла в рамках художественного текста.

Ключевые слова: Дэвид Лодж, литературная биография, биографический роман, субжанр “писатель как герой”, патография.

BETWEEN LITERARY BIOGRAPHY AND BIOGRAPHICAL NOVEL
(**BASED ON DAVID LODGE’S NOVELS “AUTHOR, AUTHOR”**
AND “A MAN OF PARTS”)

Oksana Uzlova

*Kyiv National Linguistic University,
73 Velyka Vasylkivska St, Kyiv, 03680, Ukraine;
e-mail: svitlit1@gmail.com*

The given article is an attempt *to situate* D. Lodge’s novels Author, Author and A Man of Parts in relation to a subgenre “author as character” as well as to analyze the mechanisms of the biographical novel in the texts under consideration by paying special attention to the paratexts, narrative techniques and the subtle intertwining of fact and fiction within the text.

Keywords: David Lodge, literary biography, biographical novel, subgenre “author as character”, pathography.